

Shakespeare in an Age of Faith

Szekspir w czasach wiary

Wykłady dra Gerarda Kilroya
(University College London)
w Akademii Ignatianum w Krakowie

Akademia Ignatianum w Krakowie, ul. Kopernika 26
Aula im. Grzegorza Piramowicza, piątki, godz. 16.45-19.00

4 III *The Whirligig of Time* (*Zawierucha dziejowa*)

Cztery wielkie przeobrażenia religijne w latach 1540-1605 skutkowały likwidacją klasztorów oraz sztuki sakralnej. Odrzucenie przez Henryka VIII zwierzchnictwa papieskiego doprowadziło ostatecznie do tego, że Elżbieta I łamała sumienia poddanych, zmuszając ich do składania konformistycznej przysięgi lojalności, która znamionowała wewnętrzną uległość wobec władzy.

11 III *Elizabethan London and Edmund Campion* (*Elżbietański Londyn Edmunda Campiona*)

Reformacja wywarła największy wpływ na Londyn, będący wówczas międzynarodowym ośrodkiem wymiany gospodarczej i kulturowej. Podczas gdy władze miejskie zmagaly się z niezadowolonym społecznym i zbrojnym buntem, radykalizacja nastrojów znajdowała swoje odbicie w tekstach rękopiśmiennych oraz materiałach wydawanych przy pomocy nowej technologii drukarskiej.

18 III *Preachers, Plays and an Oral Culture* (*Kaznodzieje, aktorzy oraz kultura ustnego przekazu*)

Londyn zdominowała kultura kazań, dysput oraz sztuk teatralnych, które miały głębokie zakorzenienie w misteriach średniowiecznych oraz w tradycji zakonów żebraczych. Niezwykle wyrafinowana kultura słowa mówionego tworzyła żywy teatr, gdzie słowa płynące z ambony rezonowały z oracjami wygłaszanymi z desek sceny i szafotu.

1 IV *Oxford and Its Exiles* (*Oxford i jego wygnańcy*)

Kasacja zgromadzeń zakonnych doprowadziła do powstania angielskich wspólnot katolickich na uchodźstwie (we Flandrii i w Rzymie) oraz do wykształcenia się podziemia katolickiego w kraju. Wielu angielskich katolików uciekło za granicę, inni nauczali w specjalnych domach-kryjówkach, w oberżach i na farmach.

8 IV *Romeo and Juliet: Faith and Despair* (*Romeo i Julia: wiara i rozpacz*)

Święta przestrzeń ogrodu kontrastuje z zewnętrznym światem przemocy i gwałtu, w którym wiara i nadzieja są równie niezbędne jak miłość. Rozpacz Romea – „Pielgrzyma do Rzymu” – oraz wyciszona, skryta miłość Julii odzwierciedlają udręki prześladowanej angielskiej wspólnoty katolickiej lat 90. XVI wieku.

15 IV *Hamlet: Between Two Worlds* (*Hamlet: między dwoma światami*)

Sztuka toczy się na krawędzi dwóch światów: doczesnego i pozagrobowego, katolickiego czyścica i protestanckiego uniwersytetu, wewnętrznego solilokwium oraz światowej gry pozorów i blichtru. Choć władza przechodzi z jednej koronowanej głowy na drugą, prawda pozostaje niezmienna – skryta w sercu i duszy człowieka.

22 IV *Hamlet: Mastery of Scenic Form* (*Hamlet: mistrzostwo formy scenicznej*)

Szekspir stworzył *Hamleta* z tak wielkim rozmachem scenicznym, że wydawcy *Folio* z 1623 roku zaniechali podziału sztuki na sceny. Pierwsza scena dworska (I. 2), sztuka w sztuce (III.1), scena końcowa (V.2) ukazują geniusz twórcy podczas pracy.

29 IV *Othello: Domestic Tragedy in a Global Context* (*Otello: tragedia rodzinna w kontekście globalnym*)

W komediach Szekspira bohaterowie uczą się na błędach; tragedia *Otello* przekształca obrzydliwą opowieść z poziomu brukowca w przenikliwą refleksję nad lękiem przed zdradą i nad podatnością ludzkiego serca na zranienie. Zwycięski wódz potrafi co prawda ocalić Europę przed nawałnicą turecką, ale przegrywa z wrogami miłości.

6 V *Macbeth and the Harrowing of Hell* (*Makbet a zstąpienie do piekiel*)

Czerpiąc ze średniowiecznych sztuk misteryjnych, Szekspir wnika w puste obietnice zachłannej władzy, zdolnej w swych knowaniach uciec się do mordów, potrafiącej zaprzedać ducha narodu, a dusze poddanych wydać diabłu na zatracenie.

13 V *The Passion of King Lear and the Patience of Job* (*Cierpienie króla Leara a cierpliwość Hioba*)

W swym najbardziej mrocznym dramacie Szekspir zgłębia problem niezawinionego cierpienia. W przeciwieństwie do męki Chrystusa, cierpienie króla Leara nie ma odkupieńczego charakteru; wymiar maryjny ma natomiast cicha i cierpliwa miłość Kordelii. Sztuka dogasa w ponurym świecie przemocy, w którym jedynym płomykiem nadziei jest wybaczenie i miłosierdzie.

*Wykłady będą prowadzone w języku angielskim z tłumaczeniem na język polski

Kontakt: dr hab. Janusz Smolucha, prof. Ign.
tel. 669 003 580, e-mail:
janusz.smolucha@wp.pl

Akademia Ignatianum
Kraków, ul. Kopernika 26
Aula im. Grzegorza Piramowicza